

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 39CbZm/39/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113207985
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Kačmárová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2015:3113207985.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Marcelou Ostrihoňovou v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s. r. o., so sídlom Politických väzňov 1272/21, Nové Mesto, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČ: 264 29 705, právne zastúpený: Fridrich Paľko, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: B. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. B. XXXX/X, XXX XX I., zastúpený opatrovníkom: Q. Q. P., vyšší súdny úradník Okresného súdu Trenčín, o zaplatenie zmenkovej sumy 297,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu zamietá.
- II. Žalovanému súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresnému súdu Trenčín bola dňa 28.03.2013 doručená žaloba na uplatnenie pohľadávky na tlačive A, podľa článku 4 odsek 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenia“), ktorou žalobca navrhoval, aby súd na základe jeho pohľadávky vydal proti žalovanému rozsudok, ktorým by ho zaviazal na zaplatenie zmenkovej sumy 297,- eur so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 387,- eur od 20.06.2010 do 08.04.2011, zo sumy 307,- eur od 09.04.2011 do 19.05.2011, zo sumy 297,- eur od 20.05.2011 do zaplatenia, s 6,00 % úrokom zo sumy 387,- eur od 03.09.2010 do 08.04.2011, zo sumy 307,- eur od 09.04.2011 do 19.05.2011, zo sumy 297,- eur od 20.05.2011 do zaplatenia a zmenkovej odmeny vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov konania.

Žalobca svoj nárok voči žalovanému odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 15.12.2009 na zmenkovú sumu 387,- eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 20.06.2010 do zaplatenia. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 15.12.2010 na sumu 387,- eur, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 20.06.2010. Za miesto platenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 90,- eur, pričom na zmenkovú sumu uhradil 90,- eur a na úroky uhradil 0,00 eur. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“ indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Žalobca na preukázanie oprávnenosti svojho nároku voči žalovanému predložil súdu originál zmenky vystavenej žalovaným dňa 15.12.2009 na zmenkovú sumu 297,- eur a výpis z obchodného registra na žalobcu.

Preskúmaním predloženej zmenky súd zistil, že zmenka bola vystavená žalovaným dňa 29.12.2009 v Trenčíne na rad: POHOTOVOŠŤ, s. r. o. , IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava. Z výpisu z Obchodného registra vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOŠŤ, s. r. o., ako prvý zmenkový veriteľ, je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je okrem iného aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Zmenka bola vystavená žalovaným, fyzickou osobou.

Vzhľadom k tomu, že predmetná zmenka bola vystavená v prospech prvého veriteľa a to podnikateľa, ktorý vykonáva svoju podnikateľskú činnosť aj poskytovaním úverov nebankovým spôsobom, bol tu reálny predpoklad, že právo uplatňované v danom konaní zo zmenky, môže mať právny základ v spotrebiteľskom vzťahu. V zmysle platných predpisov a judikatúry ESD je povinnosťou súdu v každom štádiu konania a to aj v každom druhu konania a to bez výnimky ex offio skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah, s tým, ak súd príde k pozitívnemu zisteniu, na uvedený vzťah aplikovať právne normy spotrebiteľského práva. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie ESD C-419/2011 z 14.03.2013, z ktorého vyplýva, že napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Samotný ESD v uvedenom prípade z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

Na bližšie zistenie povahy subjektov pôvodného záväzkového vzťahu, ako aj z dôvodu potreby komplexného posúdenia existencie resp. neexistencie pôvodného záväzkového vzťahu ako spotrebiteľského, súd vyzval žalobcu aplikujúc článok 4 bod 4 nariadenia na doplnenie návrhu. Uvedený článok nariadenia umožňuje súdu v prípade, ak sa súd domnieva, že informácie, ktoré poskytol žalobca, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené, a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dať žalobcovi možnosť tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť alebo predložiť týmto orgánom určené doplňujúce informácie alebo dokumenty alebo vziať pohľadávku späť, a to v lehote určenej orgánom, pričom na tento účel súd použije tlačivo B. Súd vyzval zaslaním vyplneného tlačiva B žalobcu na predloženie listinných dôkazov a to zmluvy o spotrebiteľskom úvere, splátkového kalendára a prehľadu platieb realizovaných žalovaným a to v lehote do 15.06.2013.

Žalobca na výzvu súdu reagoval podaním zo dňa 18.06.2013 v ktorom uviedol, že je v zmenkovom vzťahu indosatárom a na súdom požadované vysvetlenia nevie reagovať. Nerozumie, prečo súd požaduje doplnenie tlačiva na uplatnenie pohľadávky predložením rozvrhu platieb. Zdôraznil, že toto konanie, je sporovým konaním, žalovaný nespochybňuje tvrdenia žalobcu o vykonaných úhradách. Žalobca nie je osobou, ktorej bolo hradené na zmenku zo strany vystaviteľa zmenky. Žalovaný na zmenku hradil pôvodnému majiteľovi zmenky, pred indosovaním zmenky. Žalobca nemá s pôvodným majiteľom zmenky dojednanú zmluvnú povinnosť o predkladaní potvrdení o vykonaných pláťbách na zmenku a žalobca zároveň nie je oprávnený splnenie takejto požiadavky autoritatívne požadovať či vynucovať. V prípade, ak súd na preukázanie platieb žalovaného na zmenku vyžaduje ďalšie dôkazy, navrhol, aby súd vyžiadal stanovisko žalovaného, či v žalobe uvedený rozpis platieb korešponduje s ním vykonanými úhradami, alebo ich namieta, teda či ide o spornú otázku medzi účastníkmi konania. Navrhol, aby súd v kooperácii so žalovaným a pôvodným majiteľom zmenky ustálil spôsob, akým boli jednotlivé úhrady vykonané a vyžiadal doklady, alebo potvrdenia o vykonaných úhradách od inštitúcie, ktorá také potvrdenia je oprávnená vydať, napr. potvrdenie banky o vykonanej úhrade.

Vzhľadom k tomu, že žalobca súdu žiadny ním žiadaný listinný dôkaz nepredložil a súdu bolo známe z jeho činnosti, že právny predchodca žalobcu mal v súvislosti s úverovými zmluvami vedené konania na tunajšom súde, súd si pripojil k spisu predmetný spisový materiál s rovnopisom úverovej zmluvy a vyhotovil z neho do spisu rovnopis. Každá zmluva o úvere poskytovanom právnym predchodcom žalobcu obsahuje číslo zmluvy, ktoré sa premietlo do každej zmenky, a ktoré súdu umožnilo stotožniť jednotlivé konania. V uvedenom prípade bol súdom vyhotovený rovnopis úverovej zmluvy zo spisu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 60Er/1408/2011 s rovnopisom úverovej zmluvy č. 308100103.

Po doručení odpovede žalobcu, súd v súlade s článkom 5 odsek 2 nariadenia, vyplnil časť I. vzorového tlačiva C a zaslal ho žalovanému spolu s kópiou tlačiva žaloby na uplatnenie pohľadávky. Žalovanému sa tlačivo nepodarilo doručiť ani zistiť súčasný pobyt, preto mu súd uznesením č. k. 39CbZm/39/2013-37 zo dňa 05.11.2013 ustanovil opatrovníka. Opatrovníkovi žalovaného bolo tlačivo spolu s prílohami doručené 06.11.2013. Opatrovník žalovaného sa k doručenej žalobe nevyjadril.

Uznesením Okresný súd Trenčín č. k. 39CbZm/39/2013-44 zo dňa 20.01.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8CoZm/74/2014-68 zo dňa 28.05.2014 konanie prerušil do skončenia konania o prejudiciálnej otázke vedenej na Súdnom dvore Európskej únie pod sp. zn. C-558/13. Súdny

dvor Európskej únie dňa 04.06.2014 vykonal výmaz veci vedenej pod sp. zn. C-558/13 z dôvodu späťvzatia návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

Súd v uvedenom prípade skúmal, či ide o konanie, ktoré spĺňa predpoklady kladené na konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu podľa článku 2 nariadenia, následne skúmal právomoc slovenských súdov na rozhodnutie o uvedenej veci, vecnú a miestnu príslušnosť, ako aj, vzhľadom k cezhraničnému sporu, rozhodné právo.

Vzhľadom na priamu aplikáciu nariadenia rozhodujúcimi kritériami pri posudzovaní, či ide o konanie podľa tohto nariadenia, je skúmanie, či ide o cezhraničný spor, či výška uplatňovanej pohľadávky nepresahuje bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov sumu 2.000,- EUR a či žalobca podal žalobu vyplnením vzorového tlačiva A. V uvedenom prípade toto konanie spĺňa všetky nariadením požadované kritériá. Podľa tohto nariadenia možno postupovať v zmysle článku 2 ods. 1 v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu.

Vzhľadom k tomu, že žalobca má ku dňu doručenia tlačiva žaloby sídlo v Českej republike t. zn. v inom členskom štáte ako je bydlisko žalovaného, ktorý má bydlisko v Slovenskej republike, súd vyhodnotil, že ide v uvedenom prípade v súlade s článkom 3 nariadenia o cezhraničný spor.

Vzhľadom k tomu, že ide o spor s cudzím, medzinárodným prvkom, preto sa na konanie uplatní aj nariadenie (ES) č. 44/2001 - Brusel I, podľa ktorého súd posudzoval právomoc slovenských súdov, pričom zistil, že právomoc slovenského súdu je pre spotrebiteľské zmluvy daná podľa článku 16 ods. 2 bydliskom spotrebiteľa. Vecne príslušným je súd oznámený Slovenskou republikou Komisii a to v zmysle článku 25 odsek 1 nariadenia, okresný súd. Miestne príslušným, aplikujúc článok 19 nariadenia a následne § 84 O. s. p., je Okresný súd Trenčín.

Vzhľadom k tomu, že v uvedenom prípade ide o cezhraničný spor, súd sa zaoberal aj určením rozhodného práva, ktoré bude na daný spor aplikovať. Súd určil, že vzhľadom k tomu, že nebolo preukázané, ani tvrdené, že by si zmluvné strany zvolili rozhodné právo, súd určil rozhodné právo podľa článku 10 odsek 1 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, tak, že danú vec je potrebné riešiť podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, nakoľko to zodpovedá rozumnému usporiadaniu právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným.

Súd vo veci nariadil na prejednanie veci pojednávanie na deň 13.01.2015. S predvolaním na toto pojednávanie súd účastníkov riadne poučil o ich procesných právach a povinnostiach, a zároveň ich upovedomil o tom, že na uvedený právny vzťah bude aplikovať normy spotrebiteľského práva.

Dňa 21.11.2014 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcu, v ktorom uviedol, že žalobcovi nie je zrejmé, prečo konajúci súd nepostupuje podľa procesných pravidiel nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 a aplikuje prednostne vnútroštátne právo. Požiadal súd, aby v záujme podpory základných práv a v záujme zásad uznaných v Charte základných práv Európskej únie rešpektoval jeho právo na spravodlivý proces a upozornil na možnosť vzniku škody na jeho strane a to v dôsledku nesprávneho úradného postupu. Podľa § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva dôkazy len tie, ktoré účastníci navrhli. Poukázal na to, že predmetom konania je výlučne zmenka, a nie iný záväzkový právny vzťah, žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Zároveň poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.08.2002, sp. zn. 25Cdo 1839/2000 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013.

Súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti účastníkov konania postupom podľa § 101 ods. 2 O.s.p., vzhľadom k tomu, že účastníci konania, ktorým bol termín pojednávania riadne oznámený, sa na pojednávanie nedostavili a nepožiadali o odročenie pojednávania z dôležitých dôvodov.

Právny zástupca žalobcu ospravedlnil neúčast' na pojednávaní podaním zo dňa 13.01.2015 a zároveň uviedol, že hodnotí postup súdu, ktorým nariadil ústne pojednávanie vo veci ako nesprávny z dôvodu, že žalobca inicioval konanie postupom podľa čl. 4 nariadenia a preto očakával, že súd v ňom bude postupovať podľa procesných zásad definovaných v nariadení, poukázal na zásadu efektivity a hospodárnosti konania, na písomnosť konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu a na to, že nariadenie ústneho pojednávania nie je nevyhnutné na zabezpečenie riadneho súdneho procesu. Ak by sa javila požiadavka na nariadenie ústneho pojednávania ako nevyhnutná a racionálna, mal o nej súd rozhodnúť formou uznesenia a toto riadne odôvodniť. Žalobca v tomto štádiu nemá námietky s tým, aby sa v tejto veci otvorilo pojednávanie bez jeho účasti, teda nežiada o odročenie pojednávania z dôvodu jeho neprítomnosti. Žalobca nemá vedomosť o tom, že by žalovaný popieral uplatnenú pohľadávku. Ak v priebehu súdneho konania dôjde k popretiu uplatnenej pohľadávky, žalobca žiada, aby súd pojednávanie odročil, vo veci neukončil dokazovanie a žalobcu oboznámil s formulovanými námietkami. Zároveň

poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 05.09.2013 a na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/10/2013 zo dňa 21.11.2013.

Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom do spisu predložených listinných dôkazov a to: výpis z Obchodného registra na žalobcu zo dňa 14.03.2013, potvrdenie o prevzatí zmenky z 02.04.2013, zmenka z 15.12.2009, prehľad platieb na zmenku č. 308100044, výpis z Registra obyvateľov na žalovaného z 26.07.2013, oznámenie súdneho dvora Európskej únie z 30.10.2013, uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/156/2013-43 z 16.10.2013, uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 10Co/79/2013-37, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013, zmluva o úvere číslo 308100103, všeobecné podmienky poskytnutia úveru, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/156/2013 z 16.05.2014, uznesenie Predsedu súdneho dvora vo veci C-558/2013 z 04.06.2014, úplný výpis z Obchodného registra na žalobcu z 12.01.2015, výpis z Registra obyvateľov na žalovaného z 12.01.2015 a výpis z Obchodného registra na spoločnosť Pohotovosť s.r.o..

Po takto vykonanom dokazovaní listinnými dôkazmi súd zistil tento pre rozhodnutie o žalobe podstatný skutkový stav:

Právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 15.12.2009 zmluvu o úvere. Uvedenou zmluvou sa právny predchodca žalobcu zaviazal poskytnúť žalovanému úver v sume 200,- eur a žalovaný sa zaviazal zaplatiť právnomu predchodcovi žalobcu sumu úveru zvýšenú o poplatok vo výške 196,- eur t. zn. žalovaný sa zaviazal zaplatiť celkovo čiastku 396,- eur a to v dvanástich mesačných splátkach po 33,- eur počnúc dňom 15.02.2010. Z uvedenej zmluvy ďalej vyplýva, prehlásenie dlžníka, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon povolania a že žalovaný dňa 15.12.2009 prevzal peňažnú hotovosť, ktorej prevzatie potvrdil vlastnoručným podpisom. Úverová zmluva má formu predtlačeného formulára. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Všeobecné zmluvné podmienky poskytnutia úveru, ktoré sú predtlačené na zadnej strane zmluvy. Súčasťou Všeobecných zmluvných podmienok je pod bodom 14. Dohoda o vyplnení zmenky. Z predmetnej dohody vyplýva, že na zabezpečenie peňažného záväzku, dlžník ako vystaviteľ zmenky, vyplývajúceho z úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 Všeobecných zmluvných podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t. j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časť splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zo zmenky vystavenej žalovaným súd zistil, že ide o listinu, ktorá obsahuje označenie zmenka, ktoré je umiestnené v ľavej hornej časti zmenky v slovenskom jazyku, bezpodmienečný sľub zaplatiť peňažnú sumu vo výške 387,- eur, ktorá je uvedená slovom aj číselným vyjadrením, ktorý je umiestnený v hornej časti zmenky, údaj o zročnosti zmenky, ktorý je umiestnený v ľavej hornej časti zmenky a to tak, že zmenka je splatná pri predložení, údaj o mieste platenia, ktorý je uvedený v ľavej strednej ačasti zmenky a ktorý obsahuje ako platobné miesto sídlo spoločnosti POHOTOVOSŤ, meno toho na koho rad sa má platiť, kde je uvedené v ľavej hornej časti zmenky na rad POHOTOVOSŤ, s. r. o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, dátum a miesto vystavenia zmenky, ktoré sú uvedené v hornej ľavej časti zmenky, kde je uvedené Trenčín, 15. decembra 2009 a podpis vystaviteľa zmenky, ktorý je uvedený v spodnej pravej časti zmenky. Zmenka ďalej obsahuje položku „bez protestu“, dohodu o výške zmenkového úroku 0,25 % denne od 20. júna 2010, doložku „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a v pravej dolnej časti nad podpisom vystaviteľa zmenky obsahuje zmenka identifikačné údaje v podobe meno a priezvisko, trvalé bydlisko a rodné číslo vystaviteľa zmenky. Na rube zmenky sa nachádza indosament v znení „namiesto nás na rad CD Consulting, s. r. o. , s označením sídla spoločnosti, ktorý je podpísaný indosantom.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom.

Podľa § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 odsek 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 odsek 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 odsek 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 odsek 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 odsek 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 2 písmeno a/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písmeno b/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 odsek 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 odsek 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 odsek 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa čl. 1 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách účelom smernice je priblížiť zákony, iné predpisy a administratívne opatrenia členských štátov týkajúce sa nekalých podmienok v zmluvách uzavretých medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom.

Podľa čl. 2 písm. a/ Smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách na účely tejto smernice „nekalé podmienky“ znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl. 2 písm. b/ Smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách na účely tejto smernice „spotrebiteľ“ znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná za účelom, nevzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo profesii.

Podľa čl. 2 písm. c/ Smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách na účely tejto smernice „predajca alebo dodávateľ“ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná za účelom vzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo profesii bez ohľadu na to, či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery, spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 4 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách bez ujmy na článok 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzavretá a na všetky okolnosti súvisiace s uzavretím zmluvy, v dobe uzavretia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo inú zmluvu, na ktorej je závislá.

Podľa čl. 4 ods. 2 Smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách hodnotenie nekalej podmienky povahy podmienok sa nevzťahuje ani k definícii hlavného predmetu zmluvy ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku.

Podľa čl. 5 Smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzavretých so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich národného práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. I. § 75 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov vlastná zmenka obsahuje: označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu; údaj zročnosti; údaj miesta, kde sa má platiť; meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť; dátum a miesto vystavenia zmenky; podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I. § 77 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenku o indosamente (§§ 11 až 20), zročnosti (§§ 33 až 37), platení (§§ 38 až 42), postihu pre neplatenie (§§ 43 až 50, 52 až 54), platení pre česť (§§ 55, 59 až 63), odpisoch (§§ 67 a 68), zmenách (§ 69), premlčaní (§§ 70 a 71), dňoch pracovného pokoja, počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§§ 72 až 74).

Na základe zisteného skutkového stavu s použitím vyššie uvedených právnych predpisov súd vec právne posúdil takto:

Právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 15.12.2009 zmluvu o úvere. Z údajov zverejnených v Obchodnom registri vyplýva, že právny predchodca žalobcu je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je okrem iného aj poskytovanie úverov nebankovým spôsobom. Žalovaný je fyzická osoba. V uvedenom prípade právny predchodca žalobcu ako právnická osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti uzavrel s žalovaným ako fyzickou osobou nekonajúcou v rámci predmetu svojej obchodnej ani inej podnikateľskej činnosti dňa 15.12.2009 Zmluvu o úvere č. 308100103.

Vzhľadom k subjektom uzatvárajúcim zmluvu, súd mal preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu tzv. spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľská zmluva predstavuje osobitný druh zmluvy, pri ktorej na jednej strane vystupuje v silnejšej pozícii dodávateľ, osoba konajúca v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a na druhej strane v slabšej pozícii spotrebiteľ, fyzická osoba, ktorá pri jej uzatváraní a plnení nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. V uvedenom prípade bola uzavretá zmluva označená ako zmluva o úvere uzavretá podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a v článku 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru bolo medzi účastníkmi dohodnuté, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Uvedené označenie ani dojednanie nie je ale prekážkou aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ako aj ďalších právnych predpisov spotrebiteľského práva, ktoré súd aplikuje na všetky zmluvy, bez ohľadu na ich právnu formu, ak jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Vzhľadom k charakteru subjektov, ako už bolo vyššie uvedené, podmienku jednej zmluvnej strany v podobe spotrebiteľa mal súd v uvedenom konaní splnenú.

V uvedenom prípade právny predchodca žalobcu a žalovaný medzi sebou uzatvorili zmluvu o úvere majúcu charakter spotrebiteľskej zmluvy. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Vzhľadom k tomu, že osobitným zákonom je v rámci nášho právneho poriadku upravené poskytovanie tzv. spotrebiteľských úverov, súd ďalej skúmal, či predmetný právny vzťah nepodlieha aj režimu zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov. Spotrebiteľským úverom sa v zmysle zákona č. 258/2001 Zb. o spotrebiteľských úveroch rozumie dočasné použitie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Spotrebiteľský úver poskytuje veriteľ, podnikateľ, ktorý má prebytočné finančné prostriedky, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie finančných prostriedkov nebankovým spôsobom, a ktorý ich poskytuje za úroky, na požiadanie dlžníka. Ak ide o obchodovanie s úverovými prostriedkami s osobami, ktoré ich nepoužijú na podnikateľský účel, ani na výkon povolania resp. zamestnania, ide o spotrebiteľský úverový vzťah. V uvedenom prípade bol veriteľom podnikateľ, právny predchodca žalobcu, ktorý mal v predmete podnikania poskytovanie úverov nebankovým spôsobom, ktorý poskytol úver na žiadosť dlžníka, fyzickej osoby, nepodnikateľa, za úroky, skryté pod tzv. poplatok za poskytnutie úveru, pričom obsah poplatku vyplýva z článku 12 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. V uvedenej zmluve je žalovaným označený ako účel poskytnutia úveru výkon zamestnania, avšak vzhľadom k obchodným praktikám právneho predchodcu žalobcu, súd má vážne pochybnosti o skutočnom účele poskytnutého úveru. Z činnosti súdu je známe, že právny predchodca žalobcu uzavieral tisíce zmlúv, na ktorých bolo zhodne v prípade fyzických osôb vyznačené zamestnanie resp. povolanie ako účel poskytnutého úveru. Vzhľadom k tomu, že v prípade pochybnosti o obsahu zmluvy, platí pre spotrebiteľa výklad priaznivejší, súd má za to, že poskytnutý úver bol poskytnutý na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Účel poskytnutia úveru zo strany žalobcu nebol preukázaný. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave č. k. 10CoE/5/2010-46 zo dňa 23.02.2010, s ktorým sa stotožňuje a z ktorého vyplýva, že je namieste pri pochybnosti o obsahu zmlúv výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, čím treba dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku (majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný a teda nespotrebiteľský úver majúci sa takto riadiť výlučne úpravou v zmluve a Obchodnom zákonníku), čiže veriteľa. Keďže v uvedenom prípade nebol preukázaný účel, na ktorý bol poskytnutý úver použitý, preto súd považoval poskytnutý úver za úver poskytnutý na iný účel ako výkon povolania, zamestnania či podnikania.

Zhrnúc vyššie uvedené, právny vzťah, ktorý vznikol medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je spotrebiteľským právnym vzťahom. Na uvedený právny vzťah sa vzťahujú ustanovenia spotrebiteľského práva a medzi nimi aj zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z.. Súd z úradnej povinnosti, po zistení, že v uvedenom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, poskytujúc slabšiemu účastníkovi zmluvy ex offio právnu ochranu v zmysle zásady ochrany spotrebiteľa, preskúmaval platnosť pôvodnej spotrebiteľskej zmluvy ako celku. Platnosť spotrebiteľskej zmluvy bola nevyhnutným predpokladom pre následné posudzovanie zabezpečovacej zmenky, ktorá zabezpečovala pôvodný záväzkový právny vzťah a plnenie z ktorej, bolo predmetom tohto konania.

Právny inštitút zmenky je síce založený na prísnej formálnosti zmenkových vzťahov, avšak táto formálnosť samotná by nemala vychyľovať práva zo zmenkového vzťahu v prospech jednej zo

zúčastnených strán. Zmenkový dlžník a zmenkový veriteľ sú formálne v právne rovnocennom postavení, avšak faktická situácia môže byť odlišná. Navyiac dochádza k situácii, že zmenka je využívaná vo vzťahu k tým subjektom, od ktorých nie je možné očakávať hlbšie právne povedomie (spotrebiteľ), čo pre nich môže mať celkom fatálne dôsledky v podobe vzniku dlhovej špirály (IV. ÚS 457/10 Ústavného súdu CZ).

Nie je možné totiž prehliadať možné zneužitie zmenkového inštitútu v neprospech jednej zmluvnej strany. Keďže zmenka bola vystavená žalovaným v súvislosti s uzavretou spotrebiteľskou zmluvou o úvere, súd ex offio preskúmal zmluvné podmienky a posudzoval ich možnú neprijateľnosť.

Súd sa v tejto súvislosti stotožňuje s rozhodnutím Okresného súdu Bratislava V č. k. 37Er/72/2010-10, ako aj s rozhodnutím Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/1201/2012 z 20.06.2013, z ktorých zhodne vyplýva, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ (obchodník, profesionál), vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily (charakterizovanej sloganom prijmi alebo nechaj tak), nerovnomernosti znalostí (u profesionála väčšie skúsenosti s predajom ponúkaného výrobku, produktu, či služieb, ktorá je sprevádzaná spravidla aj lepšou znalosťou práva) a z ekonomickej neúmernosti zdrojov (vo veciach spotrebiteľských úverov je to spotrebiteľ, ktorý pre nedostatok finančných prostriedkov žiada o úver). Systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predajcovi alebo poskytovateľovi tak z hľadiska vyjednávacej sily, ako aj z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo poskytovateľom, bez toho aby mohol ovplyvniť ich obsah. Vzhľadom k takému nerovnému postaveniu, neprímerané podmienky tzv. zneužívajúce klauzuly nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, rovnováhou skutočnou, ktorá umožňuje obnoviť rovnosť medzi týmito zmluvnými stranami. K tomu, aby mohla byť zaistená smernicou zamýšľaná ochrana, môže byť nerovné postavenie existujúce medzi spotrebiteľom a poskytovateľom narovnané iba pozitívnym zásahom, ktorý je vonkajším vo vzťahu k samotným zmluvným stranám. Vnútroštátny súd musí posudzovať zneužívajúci charakter určitej zmluvnej klauzuly i bez návrhu. Možnosť súdu skúmať charakter jednotlivých zmluvných podmienok z úradnej povinnosti predstavuje prostriedok vhodný k dosiahnutiu toho, aby konkrétny spotrebiteľ nebol zneužívajúcou podmienkou viazaný a tým zabraňovať k ďalšiemu používaniu zneužívajúcich podmienok v zmluvách uzatváraných medzi spotrebiteľmi a podnikateľmi.

Preskúmaním úverovej zmluvy č. 308100103 súd zistil, že zmluva obsahuje dojednania, ktoré neúmerne a hrubo narušujú rovnováhu zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Vyhodnotením zmluvy súd dospel k záveru, že takto jednostranne koncipovaná zmluva, je zneužitím nedostatku skúsenosti, právnych vedomostí ako aj nedostatku a akútnej potreby finančných prostriedkov zo strany spotrebiteľa. Spotrebiteľ v snahe prekryť nedostatok finančných prostriedkov pristúpil na podmienky predložené právnym predchodcom žalobcu, ktorý ich nastavil za účelom maximalizácie svojho zisku, nerešpektujúc základné spoločenské princípy či už dobrých mravov resp. z pohľadu výkonu podnikateľskej činnosti ani princípy poctivého obchodného styku.

V priamom rozpore s vyššie uvedenými zásadami je väčšina ustanovení preskúmvanej zmluvy. Zmluva, ktorou bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 200,- eur obsahuje poplatok za uzavretie zmluvy vo výške 196,- eur. Čo obsahuje uvedený poplatok je bližšie špecifikované v článku 12 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z ktorého vyplýva, že predmetný poplatok je tvorený z jednej tretiny z dohodnutého úroku a z dvoch tretín z nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy, bez bližšieho uvedenia obsahu a konkrétnej výšky týchto nákladov. Administratívny poplatok za spracovanie zmluvy predstavuje v uvedenom prípade predstavuje celkovo sumu 130,67 eur. V súvislosti s takto stanoveným poplatkom, súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011 zo dňa 21.11.2012, s ktorým sa stotožňuje a z ktorého vyplýva, že zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Inak vymedzený poplatok, resp. neurčitý poplatok však možno považovať za neprijateľnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Neprijateľnosť poplatkov konštatuje aj Rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe z 03.05.2010 č. k. AZ 17 U 192/2010, v ktorom uvedený súd konštatuje, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné. Rovnako súd poukazuje na to, že aj v prípade, ak by súd dospel k záveru o platnosti uvedenej zmluvy, predmetná zmluva

neobsahuje obligatórnu náležitosť zmluvy o úvere, a to údaj o priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov, v zmysle § 4 ods. 2 písm.

k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, čím sa stáva spotrebiteľský úver bezpoplatkový a bezúročný. Aj z uvedeného dôvodu, by preto právnomu predchodcovi žalobcu nevzniklo oprávnenie voči žalovanému požadovať zaplatenie sumy 196,- eur, ani vyplniť na uvedenú sumu žalovaným vystavenú zmenku.

Hrubým porušením rovnováhy zmluvných strán opäť v neprospech spotrebiteľa je dojednanie zmluvných pokút. Žalovaný bol povinný uhradiť za každé omeškanie so splátkou úveru, ktorá bola vo výške 33- eur, zároveň zmluvnú pokutu vo výške 15,- eur, čo by predstavovalo v prípade omeškania s každou splátkou ročne zmluvnú pokutu vo výške 180,- eur. Zároveň sa zaviazal uhradiť v prípade s omeškaním štyroch splátok, zmluvnú pokutu vo výške 30,- eur a v zmysle ďalšieho článku zmluvy sa zaviazal z dôvodu porušenia zmluvných povinností, bez bližšieho určenia akých, na úhradu zmluvnej pokuty vo výške 312,- eur. Zmluvnými pokutami dohodnutými vyššie uvedeným spôsobom existuje možnosť a nebezpečenstvo postihu majetku spotrebiteľa neprímeraným rozsahom a opäť neprímerane bez akýchkoľvek kompenzácií zhoršuje postavenie jednej zmluvnej strany a to spotrebiteľa. Vzhľadom ku koncipovaniu zmluvných pokút, vymedzenie ich výšky bez adekvátneho zohľadnenia napríklad čiastočného plnenia dlhu, súd považuje aj tieto dojednania za dojednania vykazujúce ako rozpor s dobrými mravmi, tak aj zmluvné podmienky, vykazujúce znaky neprijateľných zmluvných podmienok v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. Neprijateľné individuálne nedojetnané zmluvné podmienky a opäť hrubé narušenie rovnováhy možno vidieť aj v ďalších častiach zmluvy, či už v článku 12 v ktorom je zakomponované, že dlžník uznáva dlžnú sumu v celej výške, vrátane poplatku, či v článku 14, ktorého súčasťou je Dohoda o vyplnení zmenky.

Vzhľadom k tomu, že predmetom tohto konania je práve konanie o žalobe na priznanie plnenia zo zmenky, súd sa o to dôraznejšie zameril na preskúmanie dojednania článku 14 Všeobecných zmluvných podmienok, ktorým bolo medzi účastníkmi dohodnuté zabezpečenie predmetného záväzkového vzťahu zmenkou. Opakovane súd aj pri tomto dojednaní zistil, že išlo o zmluvnú podmienku, ktorá nebola medzi účastníkmi individuálne dojednaná. Bola súčasťou Všeobecných zmluvných podmienok vopred pripravených právnom predchodcom žalobcu. Žalovaný nemal možnosť ju žiadnym spôsobom ovplyvniť. Bežný spotrebiteľ nemá predstavu o fungovaní a dôsledkoch zmenkových záväzkov, nie je schopný posúdiť právne dôsledky uzavretej dohody o zabezpečení záväzkového vzťahu zmenkou, ako aj dohody o vyplnení blanco zmenky, a to posilnenie práva a jeho vymožitelnosti na strane dodávateľa na jeho úkor. Bežný spotrebiteľ bez akéhokoľvek právnického vzdelania nevie vyhodnotiť aké riziko pre neho znamená podpísanie zmenky a ako tým „uľahčí“ vymožitelnosť pohľadávky veriteľa. Dohodou o vyplnení blanco zmenky sa zmluvné strany dohodli, že dlžník vystaví zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, ktorú vyplnení veriteľ, a ktorá bude pozostávať zo všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Takto formulovaná dohoda o vyplnení blanco zmenky predstavuje pre spotrebiteľa dohodu vykazujúcu znaky zjavnej neurčitosti a nezrozumiteľnosti, t. zn. opäť dôvody jej neplatnosti v zmysle neprijateľných zmluvných podmienok. Spotrebiteľ nemôže vedieť, vzhľadom k mnohosti možností dojednaných zmluvných pokút, či a v akej výške budú uplatnené veriteľom, a v akej miere sa premietnu do zmenkovej sumy. Takáto dohoda o zabezpečení všetkých pohľadávok vrátane pokút zmenkou je nielen z dôvodu jej neurčitosti a nezrozumiteľnosti neprijateľnou zmluvnou podmienkou, opäť neprímerane zhoršujúcou postavenie spotrebiteľa, ale je aj v priamom rozpore so zákonom. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch výslovne limituje možnosť zabezpečenia spotrebiteľského úveru zmenkou s vyplnenou zmenkovou sumou a to do výšky nesplatenj istiny a príslušenstva maximálne do výšky 30 % pôvodnej istiny. Inú dohodu prekračujúcu uvedené zákonné ustanovenie možno považovať či už za neprijateľnú zmluvnú podmienku alebo za obchádzanie zákona, ktoré majú rovnaký právny dôsledok a to neplatnosť takéhoto dojednania.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka výslovne zakazuje, aby spotrebiteľské zmluvy obsahovali ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa, s tým, že takéto podmienky sú sankcionované neplatnosťou. Neobyčajne hrubým spôsobom je v uvedenom prípade narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch, kde je nielen hypertrofia zabezpečovacích prostriedkov (viacnásobné zmluvné pokuty, dohoda o zrážkach zo mzdy, dohoda o vyplnení zmenky, súhlas k získaniu informácií od Sociálnej poisťovne), ale ich koncipovanie je výlučne na prospech veriteľa, bez toho, aby sa mohol dlžník aspoň minimálne zákonnými prostriedkami brániť.

Vzhľadom k tomu, že posudzovaná zmluva ako celok obsahuje značnú nerovnosť a nevyváženosť vzájomných práv a povinností a to na úkor spotrebiteľa, neprimeraným spôsobom viacnásobne sankcionuje spotrebiteľa pri porušení zmluvne dojednaných povinností, neposkytuje naproti tomu spotrebiteľovi žiadnu kompenzáciu, samotná zmluva je koncipovaná pre spotrebiteľa neprehľadne, pričom všeobecné zmluvné podmienky, ktoré tvoria podstatnú a neoddeliteľnú časť zmluvy, a ktoré obsahujú vyššie uvedené neprimerané povinnosti a spôsobujú značnú nerovnosť medzi zmluvnými stranami, sú vyhotovené drobným a ťažko čitateľným písmom na opačnej strane predtlačenej formulárovej zmluvy, súd považuje takto uzavretú zmluvu, za zmluvu v rozpore s dobrými mravmi. Zmluva uzatvorená v rozpore s dobrými mravmi je pre uvedený rozpor v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. V zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, ide o neplatnosť absolútnu, na ktorú súd prihlíada z úradnej povinnosti.

Žalobca si podanou žalobou uplatnil práva zo zmenky, ktorá zabezpečovala vyššie uvedenú zmluvu. Vzhľadom k tomu, že súd zistil, absolútnu neplatnosť uzatvorenej zmluvy súčasťou, ktorej bola aj dohoda o zabezpečení pohľadávky zmenkou a dohoda o vyplnení blanco zmenky, ktorá je rovnako absolútne neplatná, nemožno žalobcovi priznať plnenie ani zo zmenky. Na absolútne neplatný právny úkon sa prihlíada akoby neexistoval, súd naň prihlíada, a to súd opakovane zdôrazňuje, z úradnej povinnosti. Vzhľadom k tomu, že súd dospel k záveru o neplatnosti zmluvy o úvere ako celku, právny predchodca žalobcu nemohol vzhľadom k neplatnej zmluve, na základe jej neplatných dojednaní vyplniť blanco zmenku, ani ju ďalej indosovať žalobcovi. Predložená zmenka, aj keď obsahuje všetky náležitosti zmenky, nezabezpečuje konkrétny záväzkový vzťah a to vzťah z poskytnutého úveru medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným.

Absolútna neplatnosť zmluvy o úvere ako aj jej článku 14 a to dohody o zabezpečení zmenkou a vyplnení blanco zmenky, ktorá bola súčasťou zmluvy o úvere sama o sebe nie je dôvodom neplatnosti zmenky. Neplatnosť uvedenej dohody však znamená neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou, ktorá ju mala zabezpečovať t. zn. v uvedenom prípade nedošlo k platnému vzniku zmenkového záväzkového vzťahu. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že treba rozlišovať medzi neplatnosťou zmenky a to z dôvodu nespĺnenia podstatných náležitostí resp. vyplnenie v rozpore so zákonom č. 191/1950 Zb. a neplatnosťou zmluvy, dojednaní o vyplnení zmenky za účelom zabezpečenia konkrétnej pohľadávky, či už pre rozpor s dobrými mravmi, neprijateľnými podmienkami, či nerešpektovaním zákonného obmedzenia maximálnej výšky zmenkovej sumy. (Rozsudok NS SR sp. zn. 1 Obdo V 43/2006). Vzhľadom k tomu, že súd mal preukázanú absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere, súčasťou ktorej bola v bode 17. Dohoda o vyplnení zmenky za neplatnú z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, na základe takto neplatnej dohody nevzniklo právnemu predchodcovi právo blanco zmenku vyplniť, ako ani právo na základe zmenky požadovať plnenie vzťahujúce sa k uvedenému úverovému právnemu vzťahu. Vzhľadom k tomu, že toto právo nevzniklo právnemu predchodcovi žalobcu, nemohlo indosovaním ani prejsť na žalobcu, preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

K uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 05.09.2013, na ktoré žalobca poukazoval, súd uvádza, že súd je viazaný iba rozhodnutím nadriadeného súdu v prejednávanej veci, rozhodnutím iného súdu nie je viazaný, iba sa s jeho rozhodnutím môže stotožniť, čo sa ale v prípade vyššie uvedených rozhodnutí nestalo.

K nadobudnutiu zmenkovej pohľadávky zo strany žalobcu súd uvádza, že v uvedenom prípade, žalobca konal pri nadobudnutí zmenkovej pohľadávky (pričom žalobca nadobudol takýmto spôsobom veľké množstvo zmenkových pohľadávok) bez overenia si aký právny vzťah je zmenkou zabezpečený resp. bez postúpenia pohľadávky súbežne spolu s primárnym právnym vzťahom, ktorý bol zmenkovým zabezpečený, tak, že sa dopustil hrubej nedbanlivosti. Zmenku nadobudol od veriteľa POHOTOVOSŤ, s.r.o., o ktorej už v rozhodnom období bolo všeobecne známe, že ide o spoločnosť poskytujúcu úvery resp. pôžičky spotrebiteľom. Vzhľadom k uvedenej všeobecne známej informácii, bežne prístupnej ako z masovokomunikačných zariadení, tak z informácií zverejnených v Obchodnom registri, žalobca mohol a mal vedieť, že nadobúda práva, ktorých výkon môže byť následne posudzovaný v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, ako aj s dôrazom na zabezpečenie ochrany spotrebiteľa. Napriek týmto, podľa súdu všeobecne známym informáciám ako o právnom predchodcovi žalobcu, tak aj o charaktere nadobúdaných pohľadávok a možných problémoch pri výkone z nich práv, na žalobcu

boli indosované zmenky. Aj v prípade, že by žalobcoví nebolo nič známe o spoločnosti POHOTOVOST', s.r.o., už z predloženej zmenky je zrejmé, že na zmenke je uvedená výška úroku 0,25 % denne, ktorá predstavuje ročný úrok 91,25 %, ktorý mohol žalobcoví evokovať, že takýto úrok je nielen v rozpore so spotrebiteľským právom, ale aj zo zásadami poctivého obchodného styku a opäť, takýto výkon práva, minimálne v tejto časti, ktorú si tiež žalobou uplatnil, nebude požívať právnu ochranu.

K nariadeniu pojednávania súd uvádza, že samotné nariadenie súdu umožňuje aj vo veciach s nízkou hodnotou sporu nariadiť ústne pojednávanie a to v zmysle článku 5 ods. 1 nariadenia, ak to súd považuje za potrebné. Žalobca poukazoval vo svojom vyjadrení, že nariadeniu ústneho pojednávania malo predchádzať uznesenie s odôvodnením tohto postupu v zmysle článku 5 ods. 1 nariadenia. Súd má za to, že tento právny názor žalobcu, nie je správny. Z uvedeného článku nevyplýva povinnosť súdu rozhodovať o nariadení pojednávania osobitným uznesením. Uznesením rozhodne iba v prípade, ak návrh na ústne pojednávanie odmieta. Uvedeným spôsobom súd chcel zabezpečiť účastníkom možnosť v rámci ústneho prejednávania veci zúčastniť sa výkonu dokazovania, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a prípadne navrhnúť ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, vzhľadom k inému ako žalobcom tvrdenému právnomu posúdeniu veci, ktoré bolo aj účastníkom zo strany súdu oznámené. Tento postup bol v súlade ako s nariadením, tak aj s procesným právom SR, na ktoré samotné nariadenie v článku 19 odkazuje.

K námietke žalobcu, ktorou namietol vykonanie iných dôkazov ako účastníci navrhli súd uvádza, že ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. súdu umožňuje vykonať aj iné dôkazy ako účastníci navrhli, a to vo výnimočných prípadoch. Tento prípad, súd považoval za prípad výnimočnosti a vykonanie ďalších než účastníkmi navrhnutých dôkazov za nevyhnutnosť, za účelom poskytnutia ochrany spotrebiteľovi, v uvedenom prípade žalovanému za účelom zabezpečenie spravodlivého rozhodnutia. Súdne rozhodnutie musí byť nielen zákonné, ale predovšetkým spravodlivé, úlohou súdu je práve rozpoznať skrze zákon spravodlivosť (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 1241/12).

Záverom súd uvádza, že aj v prípade, ak by súd vyhodnotil predmetnú vyššie uvedenú zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako zmluvu platnú, aj dojednanie o zabezpečení úveru zmenkou ako platné, spotrebiteľský úver poskytnutý vo výške 200,- eur, za predpokladu že nebola zaplatená z neho ani jedna splátka, nemohol byť platne zabezpečený zmenkou s vyplnenou zmenkovou sumou vo výške 387,- eur a to pre priamy rozpor s § 4 odsek 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pričom v uvedenom prípade mohla byť zmenka vyplnená, tak aby bola v súlade so zákonom, na maximálnu zmenkovú sumu 260,- eur.

Podľa § 142 odsek 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., avšak vzhľadom k tomu, že žalovaný, ktorý mal v konaní plný úspech, si právo na náhradu trov konania neuplatnil, náhradu trov konania mu súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.(§ 205 ods.1 O.s.p.)

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p.,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozdujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.